

Posudek diplomové práce

Název: ***Téma islámu ve výuce občanského a společenskovedního základu***

Autorka: ***Bc. Radka Sarauerová***

Rok odevzdání: 2017

Studijní program: Učitelství pro střední školy

Studijní obor: Německý jazyk – základy společenských věd pro základní a střední školy

Katedra/ústav: Katedra občanské výchovy a filozofie, PedF UK

Vedoucí práce: Mgr. Zbyněk Zicha, Ph.D.

Stručná charakteristika práce: Bc. Radka Sarauerová si ke zpracování diplomové práce na základě svého zájmu sama zvolila téma, jež v současné době patří k nejaktuálnějším a zároveň nejobtížnějším, a tím je islám – zde promyšlený především v souvislosti se středoškolskou společenskovední výukou.

Diplomová práce sestává z rozsáhlejší části teoretické, jež je věnována islámu, souvislosti tématu islám a vzdělávání, didaktickým předpokladům výuky tématu islám při výuce Občanského a společenskovedního základu, a z části praktické, která se opírá především o interpretaci náslechlů vyučovacích hodin. V části praktické je také zmíněno dotazníkové šetření, jež překračuje vlastní zadání práce, není tedy vlastní součástí práce, ale je jakousi předběžnou sondou, na niž by bylo možné v budoucnu navázat. Diplomová práce obsahuje též přílohovou část, jež se sestává z podkladů využitých při naslouchaných hodinách a z odpovědí na otázky dotazníkového šetření.

Formální stránka práce: Po formální stránce práce vyhovuje požadavkům na ni kladeným. Práce obsahuje povinné prvky, záměr je vyjádřený, text je smysluplně strukturován. Bibliografické údaje jsou uváděny v poznámkách pod čarou, a to v souladu s normou – což se týká též internetových zdrojů. Přílohový materiál je řádně značený. Určitou specifikou posuzovaného textu je určitá stylistická svéráz autorčina vyjadřování, jež místy vede k víceznačnosti či nejasnosti promluvy. Tato svéráz však nezpůsobuje nesrozumitelnost práce a nemá zásadní vliv na vyznění textu.

Obsahová stránka práce: Posuzovanou práci je třeba hodnotit v souvislosti s věcnou náročností a značným rozsahem zpracovávaného tématu: v teoretické části se autorka vypořádává jednak s islámem z antropologické perspektivy, jednak zachycuje otázku vnímání islámu ve střední a západní Evropě, dále se též věnuje problému mediálního obrazu islámu a zabývá se též místem tématu islám v českém vzdělávání. S celou šíří těchto otázek se diplomantka vyrovnává obstojně; nedopouští se typických omylů spojený s islámem, i když místy text nevyznívá zcela jasně či jednoznačně (což může být dáno jazykovým svérázem autorky, nebo též obtížností nároku na porozumění problematice).

Samotným jádrem práce je však část praktická, v níž diplomantka interpretuje čtyři náslechové hodiny, přičemž k těmto náslechlům přistupovala odpovědně a se snahou po strukturovaném pozorování. Zachycení náslechlů jsou didakticky zajímavá a svědčí o odpovědném zájmu vyučujících dané téma žákům nestranně, avšak kriticky představit. Dále svědčí o opírání se vyučujících o pilíř frontálního vyučování (v úvodních hodinách), jež však jde ruku v ruce se snahou využívat jiné formy výuky (práce s textem, skupinová/kooperativní práce, diskuse). Neméně zajímavé jsou též nastíněné možné výsledky pokusu o dotazníkové šetření, na jehož hlubší interpretaci se v práci nedostalo, neboť nebyl zahrnut do původního záměru práce. Obě tyto části by si zasloužily podrobnější diskuzi a návaznost v jiné studentské práci. Svoji práci diplomantka přinesla důkaz, že je možno a že je třeba se nastíněnými způsoby danou problematikou zabývat.

Jedním z důležitých témat, jež v práci zaznívají, je též otázka etického rozměru výuky tématu islám a samozřejmě otázka po smyslu jeho výuky (v širších kontextech).

Celkové hodnocení: Diplomová práce Bc. Radky Sarauerové není prací dokonalou. K jejím nedostatkům patří určitá nejistota ve vyjádření, jež je spojena jednak s autorčiným stylistickým svérázem, jednak s obtížemi spojenými s porozuměním náročnému tématu. Na straně druhé je třeba ocenit tematický rozsah, který se autorka pokusila pokrýt, a jemu odpovídající široké spektrum pramenů (od filosofických pramenů, přes texty odborné až po populistické publikace). Dále pak lze ocenit její snahu zvolené otázky promýšlet. Nejvíce si však na posuzované práci považuji toho, že Radka Sarauerová toto náročné téma otevřela a ukázala možnosti jejího budoucího zpracování – v tomto ohledu se jedná o práci ve vlastním smyslu slova přínosnou. Posuzovanou práci *doporučuji k obhajobě*.

Otázky:

Rád bych se zeptal, v čem především spatřujete potenciál tématu islám pro středoškolskou společenskovední výuku. Jak by se podle Vás mělo toto téma vyučovat, respektive jaké výukové možnosti tohoto tématu jsou nevyužity?

V Praze 27. 8. 2017

Zbyněk Zicha